

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова

праця на правах рукопису

УДК 378.014.24/.25(510):001.83(477)](043.3)

ЧУ ІН

ДИСЕРТАЦІЯ

ТЕНДЕНЦІЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ КИТАЮ

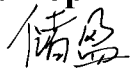
01 Освіта

011 Освітні, педагогічні науки

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

**Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне**

джерело

2023年12月19日
17:41:36

Ін Чу

**Науковий керівник – Сбруєва Аліна Анатоліївна, доктор педагогічних
наук, професор**

Суми – 2023

АНОТАЦІЯ

Чу Ін. Тенденції інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. – –
Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. – Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Суми, 2023.

Зміст анотації

Дисертація є комплексним дослідженням, у межах якого з'ясовано тенденції інтернаціоналізації вищої освіти (ІВО) Китаю задля визначення можливостей творчого використання позитивного досвіду в аспекті досліджуваної проблеми в Україні.

У межах характеристики стану розробленості досліджуваної проблеми в українській науковій думці виявлено, що українське порівняльно-педагогічне китаєзнавство перебуває на етапі становлення, наукові розробки ІВО Китаю утворюють мультидисциплінарний дискурс, тенденціями розвитку якого є зростання міждисциплінарності досліджень; поглиблення та урізноманітнення їх джерельної бази. Відбувається активізація застосування методів порівняльного аналізу розвитку процесів ІВО у дослідженнях, здійснюваних на глобальному, регіональному національному та інституційному рівнях, в яких китайський кейс посідає все більш важливу роль.

Окреслено тенденції розвитку концептуальних засад ІВО Китаю, що розглянуті на глобальному та національному (китайському) рівнях. В межах розгляду глобального дискурсу ІВО виявлено тенденції до розширення просторового поля дослідження ІВО; трансформації термінологічного поля досліджень ІВО відповідно до змін суспільно-політичного, соціально-економічного, технологічного та культурно-освітнього контекстів; суттєвого осучаснення тематичних напрямів досліджень (проблеми забезпечення якості міжнародної вищої освіти, національних та інституційних стратегій ІВО, міжнародної й національної політики у сфері ІВВО та управління інтернаціоналізацією; академічної мобільності). Констатовано, що китайський

національний дискурс ІВО, що набув розвитку в часи запровадження політики реформ і відкритості (з 1978 р.), перетворився на органічну складову глобального дискурсу. Особливістю китайського дискурсу ІВО є дослідження проблем коренізації ІВО, впливу м'якої політики Китаю на процеси ІВО, дослідження феномену «інтернаціоналізація вищої освіти з китайською специфікою».

З урахуванням політичного культурно-історичного, економічного та академічного критеріїв виокремлено історичний (від часів заснування закладів вищої освіти Китаю та до 1978 р.) та сучасний (з 1978 р. – дотепер) періоди розвитку інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. Сучасний період розвитку ІВО Китаю, що входить у хронологічні межі дослідження, розподілено на такі етапи: 1) етап інтернаціоналізації в інтересах політики «Чотирьох модернізацій» (1978-1991 рр.); 2) етап неоліберальних реформ (1992-2002 рр.); 3) етап глобального залучення (2003 – дотепер). У контексті характеристики означених періодів та етапів розвитку ІВО Китаю визначено основоположні нормативні засади, змістові характеристики та тенденції розвитку досліджуваного феномену.

Виявлено, що тенденціями унормування політики відкритості на етапі глобального залучення стали: конкретизація концептуальних засад реформ як на ідеологічному, суспільно-політичному, фінансово-економічному, управлінському, так і на педагогічному та методичному рівнях. Пріоритети, визначені для реалізації реформ, схарактеризовано як зовнішньо- та внутрішньо орієнтовані, що визначені як на рівні цілей, принципів, так і конкретних механізмів їх досягнення.

Висвітлено тенденції розвитку внутрішньо-орієнтованих та зовнішньо-орієнтованих стратегій інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. Тенденції розвитку внутрішньо-орієнтованих стратегій ІВО Китаю розглянуто на індивідуальному (міжнародна студентська мобільність – МСМ) та інституційному (програми та установи транснаціональної вищої освіти – ТНВО) рівнях.

Тенденції розвитку МСМ визначено відповідно до політичного, економічного, культурного та освітнього аспектів розгляду досліджуваного феномену. Політичний аспект розгляду феномену МСМ відображає тенденцію до зростання впливу на реалізацію планів Китаю щодо глобального лідерства у сфері

міжнародної вищої освіти суттєвого кількісного росту МСМ, покращення якісного складу іноземних студентів в Китаї, диверсифікації їх регіонального представництва. Економічний аспект розгляду стосується тенденції до зростання зацікавленості іноземних студентів у навчанні на високотехнологічних спеціальностях, що є результатом розвитку Китаю як економіки та суспільства знань. Культурний аспект розгляду МСМ визначається тенденцією до глобального розширення та активізації впливу культурної «м'якої сили» країни. Освітній аспект розгляду МСМ окреслює тенденцію до розширення можливостей «інтернаціоналізації вдома» для китайських студентів, підвищення якості та глобальної конкурентоздатності системи вищої освіти країни.

Тенденціями розвитку ТНВО в Китаї вважаємо: зміщення фокусу політики ТНВО з розширення масштабу на забезпечення якості, що досягається подальшою регламентацією механізмів ліцензування та акредитації, організаційних та процесуальних засад функціонування, оцінки якості роботи програм та закладів ТНВО; усунення регіонального дисбалансу у розвитку закладів ТНВО з метою сформуванню моделі відкритості освіти, яка б відповідала місцевим умовам і особливостям; запровадження жорсткого контролю якості закордонних педагогічних кадрів та освітніх ресурсів.

Висвітлено тенденції розвитку зовнішньо-орієнтованих стратегій ІВО Китаю, що розвиваються в межах Ініціативи «Один пояс, один шлях». Констатовано, що такими тенденціями, пов'язаними з реалізацією «Плану дій у сфері освіти для ініціативи «Один пояс, один шлях», є такі: інтенсифікація та урізноманітнення міжнародних зв'язків у сфері вищої освіти; поглиблення співпраці у розвитку талантів; удосконалення конкретних механізмів освітньої співпраці.

Визначено тенденції подальшого розвитку ІВО Китаю та перспективи творчого використання китайського досвіду в Україні. Виявлено, що тенденціями подальшого розвитку досліджуваного феномену, що вже успішно реалізуються в межах Ініціативи «Один пояс, один шлях», є такі: активізація багатосторонніх та двосторонніх міжнародних обмінів і співпраці; оптимізація механізмів надання

послуг навчання за кордоном; розширення міжнародного визнання кваліфікацій; посилення співпраці з міжнародними організаціями, зокрема з ЮНЕСКО; покращення якості китайсько-іноземної спільної освіти; удосконалення організаційної та фінансової підтримки й всебічне підвищення якості навчання іноземних студентів у Китаї; сприяння розвитку Інститутів та класів Конфуція; прискорення створення за кордоном міжнародних кампусів університетів з китайською специфікою; продовження реалізації програми розвитку Ініціативи університетів «Подвійного світового класу»; створення в китайських університетах світового класу відкритого екосередовища для науково-дослідницької діяльності та інновацій, що має міжнародну конкурентоспроможність; формування порівняльної переваги Китаю у міжнародній конкуренції у сфері залучення високоякісних талантів та висококваліфікованих фахівців; активізація участі Китаю у глобальному управлінні освітою та в розробці міжнародних правил, стандартів і систем оцінювання міжнародної освіти.

Подано рекомендації щодо творчого використання китайського досвіду в досліджуваній сфері в Україні. Означені рекомендації стосуються таких аспектів ІВО України: активізація зусиль держави та ЗВО у досягненні лідируючих позицій українських університетів у міжнародних рейтингах та на міжнародному ринку освітніх послуг, досягнення міжнародних стандартів якості та інноваційності вищої освіти України; прискорення розвитку в'їзної та виїзної академічної мобільності, покращення її якості; удосконалення державної та інституційних систем залучення та розвитку талантів високого рівня; розробка та удосконалення державних програм підготовки високоякісних молодих викладачів та академічних лідерів світового рівня; удосконалення механізмів забезпечення діяльності українсько-іноземних закладів освіти та освітніх програм транснаціональної освіти; збагачення українсько-іноземного обміну фахівцями; підтримка української мови та української культури у міжнародному академічному співробітництві; розвиток зовнішньо- та внутрішньо-орієнтованої академічної мобільності як інструменту формування

позитивного ставлення до Української держави, її незалежності; розвиток взаємовигідної міжнародної політичної співпраці в сфері освіти; удосконалення управління інтернаціоналізацією вищої освіти.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вперше в українській педагогічній науці здійснено комплексне дослідження тенденцій інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. З'ясовано, що дослідження проблем ІВО Китаю в українській науковій думці являє собою мультидисциплінарний дискурс, тенденціями розвитку якого є зростання міждисциплінарності досліджень; поглиблення та урізноманітнення їх джерельної бази, активізація застосування методів порівняльного аналізу. Окреслено тенденції розвитку концептуальних засад ІВО Китаю, що розглянуті на глобальному та національному (китайському) рівнях. Розвиток глобального дискурсу ІВО визначається розширенням просторового поля, трансформацією термінологічного поля досліджень ІВО та їх найбільш актуальних тематичних напрямів; тенденціями розвитку китайський національного дискурсу ІВО стало його перетворення на складову глобального дискурсу зі збереженням особливості, яка полягає у зосередженні на феномені «ІВО з китайською специфікою». Виокремлено періоди (історичний та сучасний) та етапи розвитку інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. Тенденціями унормування політики ІВО на етапі глобального залучення (2003 – дотепер) стали: конкретизація концептуальних засад відповідних реформ як на ідеологічному, суспільно-політичному, фінансово-економічному, управлінському, так і на педагогічному та методичному рівнях. Висвітлено тенденції розвитку внутрішньо-орієнтованих та зовнішньо-орієнтованих стратегій інтернаціоналізації вищої освіти Китаю, якими стали: зміщення фокусу політики ІВО зі збільшення кількості на забезпечення якості реалізації стратегій; поглиблення співпраці у розвитку талантів; запровадження жорсткого контролю якості іноземних педагогічних кадрів та освітніх ресурсів. Визначено тенденції подальшого розвитку ІВО Китаю та перспективи творчого використання китайського досвіду в Україні. Означені тенденції та перспективи стосуються політичного, організаційного, змістового та управлінського аспектів ІВО.

Конкретизовано поняттєво-термінологічний апарат дослідження ІВО Китаю: «інтернаціоналізація вищої освіти», «транснаціональна освіта», «в'їзна мобільність», «виїзна мобільність», «внутрішньо-орієнтована стратегія ІВО», «зовнішньо-орієнтована стратегія ІВО», «інтернаціоналізація вищої освіти з китайською специфікою».

Подальшого розвитку набули: характеристика й систематизація наукових праць українських дослідників із проблем ІВО в Китаї та світі; характеристика і систематизація наукового доробку зарубіжних дослідників щодо розвитку ІВО в глобальному контексті.

До наукового обігу введено маловідомі й раніше невідомі джерела та факти, що стосуються особливостей розвитку ІВО з китайською специфікою.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що схарактеризовані автором тенденції розвитку ІВО Китаю можуть бути використані у процесі формування освітньої політики у сфері ІВО в Україні, у розробленні відповідних стратегій, стандартів та ресурсного забезпечення означеного процесу; у викладанні навчальних курсів історико-педагогічної та порівняльно-педагогічної спрямованості для студентів, магістрантів та аспірантів педагогічних закладів вищої освіти. Матеріали дослідження, його висновки а також джерельна база будуть корисними в подальших наукових пошуках у відповідних галузях наукового знання.

Ключові слова: вища освіта, інтернаціоналізація, Китай, мобільність, співробітництво.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

Наукові праці,

у яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Чу, Їн. (2021a) Транснаціональна вища освіта в Китаї: цільові пріоритети, нормативні та організаційні засади. *Педагогічні науки: теорія, історія,*

інноваційні технології, 8 (121), С.263-278. DOI <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2021.08/263-278>

2. Чу, Їн, Сбруєва, Аліна (2022а). Міжнародна студентська мобільність в Китаї: етапи та тенденції розвитку. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 4 (118), 208-226. DOI <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2022.04/208-226>
3. Чу, Їн, Сбруєва, Аліна (2023а). Тенденції інтернаціоналізації вищої освіти Китаю в контексті реалізації ініціативи «Один пояс, один шлях». *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2 (126), 106-126. DOI <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2023.02/106-126>

Публікації у наукових виданнях іноземних держав

4. Сбруєва А. А., **Чу, Їн** (2023b). Міжнародні стратегічні академічні партнерства: досвід ЄС та Китаю. *Europeanization of the educational environment: realities and prospects : scientific monograph*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, сс. 286 – 313. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-327-9-14>

Статті у наукових періодичних виданнях України

5. Чу, Їн. (2021b). Витоки розвитку інтернаціоналізації вищої освіти в Китаї. *Наукові пошуки : зб. наук. пр. молодих учених*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 18, 122-128. Режим доступу: <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/10971>

Наукові праці,

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

6. Чу, Їн. (2021с) Стратегії інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (20–21 квітня 2021 року, м. Суми), (сс. 39-41)*. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. DOI: <https://doi.org/10.24139/978-966-698-307-0/2021/conference>
7. Чу, Їн. (2021d) Суперечності та ризики інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. *Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи:*

- матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (16–17 листопада 2021 року, м. Суми), (Том 1, сс. 250-253) Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. Режим доступу: <https://jmm.sspu.edu.ua/index.php>*
8. Чу, Їн. (2021e) Стратегічні пріоритети інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта — 2021: інновації в освіті в контексті європеїзації та глобалізації: матеріали V Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 27–28 травня 2021 р.), (сс. 163-164). Ін-т педагогіки НАПН України. Тернопіль : Крок. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2021-163-164/>*
 9. Чу, Їн. (2022b). Особливості розвитку транснаціональної освіти в Китаї: економічний, політичний та культурно-освітній контексти. *Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів: матеріали тез доп. XI міжнар. наук.-методол. Інтернет-семінару (19 трав. 2022 р.), (сс. 111-112), Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; Хмельницький національний ун-т . Київ – Хмельницький: «Термінова поліграфія». Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/programi-i-zbirniki-materialiv/rozvitok-porivnyalno-profesiyno-pedagogiki-u-konteksti-globalizaciynih--ta-integraciynih-procesiv---2022/>*
 10. Чу, Їн. (2022c). Здобутки та подальші кроки у розвитку міжнародної студентської мобільності в Китаї. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта — 2022: виклики і перспективи в умовах турбулентності світу: матеріали VI Міжнародної наукової конференції (Київ, 4 листопада 2022 р.), (сс. 280-283). Київ–Тернопіль: Крок. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-692-729-7-2022-296>*
 11. Чу, Їн. (2022d). Міжнародна студентська мобільність в Китаї: етапи розвитку. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 грудня 2022 року, м. Суми), (сс. 20-22).*

Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. Режим доступу:
<http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/13162>

12. Чу, Їн. (2023с). Партнерство Китаю та ЄС у вищій освіті та наукових дослідженнях: досягнення та виклики. *Модернізація освіти та соціальної роботи в контексті глобальних викликів : матеріали . міжнародної науково-практичної конференції* (8 червня 2023 року, м. Рівне), (сс.141-146). Рівне, Вид-во РДГУ. Режим доступу: <https://ktimv.itup.com.ua/?p=5907>

ABSTRACT

Chu Ying. Trends in the internationalization of higher education in China – Qualifying research work on the rights of the manuscript.

Thesis for Doctor of Philosophy degree in specialty 011 Educational, Pedagogical Sciences. – Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko. Sumy, 2023.

The contents of the abstract

The thesis is a comprehensive study, which clarifies the trends in the internationalization of higher education (IHE) in China in order to determine the prospects of creative use of positive experience in the aspect of the investigated problem in Ukraine.

Within the characteristics of the state of elaboration of the investigated problem in Ukrainian scientific thought it was found that Ukrainian studies in the field of comparative education sinology are at the stage of formation, the research of the IHE in China form a multidisciplinary discourse, the development trends of which are the growth of interdisciplinarity, deepening and diversification of their source base. There is an intensification of the use of methods of comparative analysis of the development of IHE processes in research conducted at the global, regional, national and institutional levels, in which the Chinese case plays an increasingly important role.

The development trends of the conceptual foundations of IHE in China, considered at the global and national (Chinese) levels, are outlined. Within the scope of consideration of the global discourse of IHE the following trends were revealed: expansion of the spatial field of IHE research; transformations of the terminological field of IHE research in accordance with changes in the socio-political, socio-economic, technological, cultural and educational contexts; significant modernization of the thematic areas of research (problems of ensuring the quality of international higher education, national and institutional strategies of higher education, international and national policy in the field of higher education and management of internationalization; academic mobility) were revealed. It is found out that the Chinese national discourse of IHE, which developed during the introduction of the policy of reform and openness (since 1978), turned into an organic component of the global discourse.

The peculiarity of the Chinese discourse of IHE is the study of problems of indigenization of higher education, the influence of China's soft policy on the processes of IHE, the study of the phenomenon “internationalization of higher education with Chinese characteristics”.

Taking into account the political, cultural, historical, economic and academic criteria, the historical (from the founding of higher education institutions in China until 1978) and modern (from 1978 to the present) periods of higher education internationalization development China are distinguished.

The modern period of the IHE development in China, which is included in the chronological limits of the study, is divided into the following stages: 1) the stage of internationalization in the interests of the 'Four Modernizations' policy (1978-1991); 2) the stage of neoliberal reforms (1992-2002); 3) the stage of global involvement (2003-present). In the context of the characteristics of the specified periods and stages of the development of IHE in China, the fundamental normative foundations, content characteristics and development trends of the studied phenomenon are defined.

It was revealed that the trends of normalization of the policy of openness at the stage of global involvement were: specification of the conceptual foundations of

reforms at the ideological, political, financial, economic, managerial, pedagogical and methodological levels. The priorities defined for the implementation of reforms are characterized as externally and internally oriented, which are defined at the level of goals, principles and specific mechanisms for their achievement.

The development trends of inward and outward oriented strategies of internationalization of higher education in China are highlighted. Trends in the development of China's inward oriented strategies of IHE are considered at the individual (international student mobility – ISM) and institutional (programs and institutions of transnational higher education – TNHE) levels.

The trends in the development of the ISM are determined in accordance with the political, economic, cultural and educational aspects of the phenomenon under study. The political aspect of consideration of the phenomenon of ISM reflects the trend of increasing influence of significant quantitative growth of ISM in China, improvement of the quality of foreign students in China, diversification of their regional representation on the implementation of China's plans for global leadership in the field of IHE.

The economic aspect of consideration concerns the growing interest of foreign students in studying high-tech specialties, which is the result of China's development as a knowledge economy. The cultural aspect of consideration of the ISM is determined by the tendency towards global expansion and activation of the influence of the cultural 'soft power' of the country. The educational aspect of the ISM consideration outlines the trend to expand opportunities for 'internationalization at home' for Chinese students, and to improve the quality and global competitiveness of the country's higher education system.

We consider the development trends of TNHE in China to be: a shift in the focus of TNHE policy from expanding the scale to quality assurance, which is achieved by further regulation of licensing and accreditation mechanisms, organizational and procedural foundations of functioning, assessment of the quality of work of TNHE programs and institutions; elimination of the regional imbalance in the development of TNHE institutions with the aim of forming a model of openness

of education that would correspond to local conditions and features; introduction of strict quality control of foreign teaching staff and educational resources.

The development trends of China's outward oriented IHE strategies, which are developing within the framework of the 'One Belt, One Road' Initiative, are highlighted. It was established that the following trends related to the implementation of the 'Education Action Plan for the One Belt, One Road Initiative' are: intensification and diversification of international relations in the field of higher education; deepening cooperation in talent development; improvement of specific mechanisms of educational cooperation.

The trends of the further development of IHE in China and the prospects for the creative use of Chinese experience in Ukraine have been determined. It was found that the trends of the further development of the phenomenon under study, which are already successfully implemented within the framework of the 'One Belt, One Road' Initiative, are the following: activation of multilateral and bilateral international exchanges and cooperation; optimization of mechanisms for providing study services abroad; expansion of international recognition of qualifications; strengthening cooperation with international organizations, in particular with UNESCO; improving the quality of Chinese-foreign cooperative programmes and institutions; improvement of organizational and financial support and comprehensive improvement of the quality of education of foreign students in China; promoting the development of Confucius Institutes and classes; acceleration of the creation abroad of international campuses of universities with Chinese characteristics; continuation of the program for the development of Double world-class universities Initiative; creating an open ecosystem for research and innovation in world-class Chinese universities that has international competitiveness; formation of China's comparative advantage in international competition in the field of attracting high-quality talents and highly qualified specialists; intensifying China's participation in global education management and in the development of international rules, standards and assessment systems for international education.

The scientific novelty of the research results lies in the fact that for the first time in the Ukrainian pedagogical science a comprehensive study of trends in the internationalization of higher education in China was conducted.

It was found out that Ukrainian studies in the field of comparative education sinology form a multidisciplinary discourse, the development trends of which are the growth of interdisciplinarity, deepening and diversification of their source base, intensification of the use of methods of comparative analysis.

The development trends of the conceptual foundations of IHE in China, considered at the global and national (Chinese) levels, are outlined. The development of the global discourse of IHE is determined by the expansion of the spatial field, the transformation of the terminological field of IHE studies and their most relevant thematic directions. The Chinese national discourse on IHE has turned into a component of the global discourse with the preservation of its peculiarity, which consists in focusing on the phenomenon of 'IHE with Chinese characteristics'. The periods (historical and modern) and the stages of IHE development in China are distinguished. The trends of normalization of the policy of openness at the stage of global involvement were revealed: specification of the conceptual foundations of reforms at the ideological, political, financial, economic, managerial, pedagogical and methodological levels. The development trends of inward and outward oriented strategies of IHE in China are highlighted: a shift in the focus of IHE policy from expanding the scale to quality assurance.

They were: shifting the focus of IHE policy from expanding the scale to ensuring the quality of implementation of strategies; expansion of talent development; introduction of strict quality control of foreign teaching staff and educational resources. The trends in the further development of IHE in China and the prospects for the creative development of positive Chinese experience in Ukraine have been identified. The considered trends and perspectives relate to the political, organizational, content, and managerial aspects of IHE.

The conceptual and terminological apparatus of the study: “internationalization of higher education”, “transnational education”, “inbound mobility”, “outbound

mobility”, “inward oriented strategy of higher education”, “outward oriented strategy of higher education”, “internationalization of higher education with Chinese characteristics” have been specified.

The characterization and systematization of scientific works of Ukrainian scientists on the problems of IHE development in China and the world; on scientific achievements of foreign researchers on the development of IHE in the global context were further conducted.

Little-known and previously unknown sources, official documents and facts concerning the peculiarities of IHE with Chinese characteristics have been introduced into scientific circulation.

The practical significance of the results of the study lies in the fact that the author’s foundations of trends Trends in the internationalization of higher education in China can be used in the formation of educational policy in the field of IHE, in the development of appropriate strategies, standards and resource provision of the specified process; in teaching historical-pedagogical and comparative-pedagogical courses for students, master's and postgraduate students of pedagogical institutions of higher education. The research materials, its conclusions, as well as the source base will be useful in further scientific research in the relevant fields of scientific knowledge.

Key words: higher education, internationalization, China, mobility, transnational education.

LIST OF AUTHOR'S PUBLICATIONS

Research works,

in which the main scientific results of the thesis are published

Articles in professional scientific journals of Ukraine

1. Чу, Їн. (2021a) Транснаціональна вища освіта в Китаї: цільові пріоритети, нормативні та організаційні засади. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 8 (121), С.263-278. DOI <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2021.08/263-278>
2. Чу, Їн, Сбруєва, Аліна (2022a). Міжнародна студентська мобільність в Китаї: етапи та тенденції розвитку. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 4 (118), 208 - 226. DOI <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2022.04/208-226>
3. Чу, Їн, Сбруєва, Аліна (2023a). Тенденції інтернаціоналізації вищої освіти Китаю в контексті реалізації ініціативи «Один пояс, один шлях». *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2 (126), 106-126. DOI <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2023.02/106-126>

Publications in the professional scientific editions of the foreign countries

4. Сбруєва А. А., Чу, Їн (2023b). Міжнародні стратегічні академічні партнерства: досвід ЄС та Китаю. *Europeanization of the educational environment: realities and prospects : scientific monograph*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, сс. 286 – 313. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-327-9-14>

Articles in scientific periodicals of Ukraine

5. Чу, Їн. (2021b) Витоки розвитку інтернаціоналізації вищої освіти в Китаї. *Наукові пошуки : зб. наук. пр. молодих учених.* – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. Вип. 18. С.122-128. <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/10971>

Research works,

which certify the approbation of the materials of the thesis

6. Чу, Їн. (2021c) Стратегії інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції* (20–21 квітня 2021 року, м. Суми), (сс. 39-41). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. DOI: <https://doi.org/10.24139/978-966-698-307-0/2021/conference>
7. Чу, Їн. (2021d) Суперечності та ризики інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. *Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції* (16–17 листопада 2021 року, м. Суми), (Том 1, сс. 250-253) Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. Режим доступу: https://pedscience.sspu.edu.ua/?page_id=5101
8. Чу, Їн. (2021e) Стратегічні пріоритети інтернаціоналізації вищої освіти Китаю. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта — 2021: інновації в освіті в контексті європеїзації та глобалізації: матеріали V Міжнародної наук.-практ. конференції* (Київ, 27–28 травня 2021 р.), (сс. 163-164). Ін-т педагогіки НАПН України. Тернопіль : Крок. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2021-163-164/>
9. Чу, Їн. (2022b). Особливості розвитку транснаціональної освіти в Китаї: економічний, політичний та культурно-освітній контексти. *Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів: матеріали тез доп. XI міжнар. наук.-методол. Інтернет-семінару* (19 трав. 2022 р.), (сс. 111-112), Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; Хмельницький національний ун-т . Київ – Хмельницький: «Термінова поліграфія». Режим доступу: <http://ipood.com.ua/e-library/programi-i-zbirniki-materialiv/rozvitok-porivnyalno-profesiyno-pedagogiki-u-konteksti-globalizaciynih--ta-integraciynih-procesiv---2022/>
10. Чу, Їн. (2022c). Здобутки та подальші кроки у розвитку міжнародної студентської мобільності в Китаї. *Педагогічна компаративістика і*

міжнародна освіта — 2022: виклики і перспективи в умовах турбулентності світу: матеріали VI Міжнародної наукової конференції (Київ, 4 листопада 2022 р.), (сс. 280-283). Київ–Тернопіль: Крок. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-692-729-7-2022-296>

11. Чу, Їн. (2022d). Міжнародна студентська мобільність в Китаї: етапи розвитку. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції* (20-21 грудня 2022 року, м. Суми), (сс. 20-22). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. Режим доступу: <http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/13162>
12. Чу, Їн. (2023с). Партнерство Китаю та ЄС у вищій освіті та наукових дослідженнях: досягнення та виклики. Модернізація освіти та соціальної роботи в контексті глобальних викликів : матеріали . міжнародної науково-практичної конференції (8 червня 2023 року, м. Рівне), (сс.141-146). Рівне, Вид-во РДГУ. Режим доступу: <https://ktimv.itup.com.ua/?p=5907>

ЗМІСТ

ЗМІСТ	19
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	20
ВСТУП	21
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ КИТАЮ	
1.1. Характеристика стану розроблення проблеми дослідження в українській науковій думці.....	30
1.2. Тенденції розвитку концептуальних засад інтернаціоналізації вищої освіти Китаю.....	49
1.3. Етапи розвитку інтернаціоналізації вищої освіти Китаю..	76
Висновки до розділу 1.....	102
РОЗДІЛ ІІ. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НОРМАТИВНИХ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАСАД ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ КИТАЮ	
2.1. Тенденції розвитку нормативних засад інтернаціоналізації вищої освіти Китаю на етапі глобального залучення (2003-2019 рр.).....	105
2.2. Тенденції розвитку внутрішньо-орієнтованих стратегій інтернаціоналізації вищої освіти Китаю	125
2.3. Тенденції розвитку зовнішньо-орієнтованих стратегій інтернаціоналізації вищої освіти Китаю.....	152
Висновки до другого розділу 2.....	173
РОЗДІЛ ІІІ. ТЕНДЕНЦІЇ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ КИТАЮ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТВОРЧОГО ВИКОРИСТАННЯ КИТАЙСЬКОГО ДОСВІДУ В УКРАЇНІ	
3.1. Тенденції подальшого розвитку інтернаціоналізації вищої освіти Китаю	177
3.2. Перспективи творчого використання китайського досвіду в досліджуваній сфері в Україні.....	191
Висновки до розділу 3.....	201
ВИСНОВКИ	204
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	209
ДОДАТКИ	240

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ІВО – інтернаціоналізація вищої освіти;

КНР – Китайська Народна Республіка;

КПК – Комуністична партія Китаю;

МО Китаю – Міністерство освіти Китаю;

МСМ – міжнародна студентська мобільність ;

ТНВО – транснаціональна вища освіта